

AgEcon SEARCH

RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

S Z E M L E

A SZOCIALISTA ORSZÁGOK AGRÁR- ÖKONÓMIAI INTÉZETEINEK ÉRTEKEZLETE

A szocialista országok agrárökonómiai intézeteinek vezetői ez év február 28-tól március 7-ig Moszkvában tanácskoztak az Össz-szövetségi Agrárökonómiai Tudományos Kutató Intézet által szervezett VII. Tudományos Módszertani Konferencián. A konferencián Bulgária, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Mongólia, az NDK, Románia és a Szovjetunió agrárökonómiai intézeteinek képviselői jelentek meg. Hazánkból *Csete László* kandidátus és *Márton János* az Agrárgazdasági Kutató Intézet tudományos osztályvezetői vettek részt a tanácskozáson.

A konferencia napirendjén négy kérdés szerepelt:

1. Az agrárökonómiai kutatások jelenlegi feladatai és módszerei.
2. A szocialista országok koordináló agrárökonómiai intézeteinek beszámolója a koordinált témák kidolgozásának eredményeiről.
3. Az együttműködés 1967—1968. évi tervei és módozatai az agrárökonómiai tudományos kutatómunkában.

4. A szocialista országok agrárökonómiai intézetei igazgatóinak és vezetőinek részvételével megrendezésre kerülő VIII. Tudományos Módszertani Konferencia helye és időpontja.

Az első napirendi pontnak megfelelően elhangzott terjedelmes előadások és felszólalások alapján megállapítható, hogy a *szocialista országokban az agrárökonómiai kutatás időszzerű feladatait és követelményeit lényegében véve hasonlóan értelmezik*. A vitában a felszólalók fő-

ként a gyakorlattal való kapcsolat elhelyezésének szükségességét hangsúlyozták.

A második napirendi pont keretében elhangzott beszámolók és hozzászólások az alábbi problémakörökre terjedtek ki:

- a mezőgazdaság belterjesítése és a társadalmi munka termelékenységének növelése a mezőgazdaságban;
- a beruházások és az új technika bevezetésének gazdasági hatékonysága a mezőgazdaságban;
- a mezőgazdasági termelés anyagi ösztönzésének fokozása;
- a matematikai módszerek alkalmazása az agrárökonómia területén;
- a tarifálás egységes módszere és a munkanormázás a mezőgazdaságban;
- a munkaszervezés kérdései a szocialista mezőgazdasági üzemekben;
- a föld gazdasági értékelése.

A *mezőgazdaság belterjesítésének témáját* külön szekcióban tárgyalták meg a résztvevők. Megállapították, hogy ebben a témában mindegyik szocialista ország jelentős kutatómunkát végez. A kérdést elméletileg átfogó és széles körű kutatómunkával megalapozott feldolgozás azonban mindegyik csak Magyarországon jelent meg Erdei Ferenc, Csete László és Márton János szerzőktől. Ezért érthető volt az az érdeklődés, amely „A mezőgazdaság belterjesítése” című könyv ez év májusában sorra kerülő orosz nyelvű kiadása iránt megnyilvánult.* Igen jelentős és nagyarányú kutatásokról adtak tájékoztatást a Csehszlovák Agrárgazdasági Intézet képviselői.

A belterjességgel foglalkozó szekcióban a társadalmi munkatermelékenység kérdéseit is sokoldalúan elemezték. Ezzel kapcsolatban a munkatermelékenység mutatóinak, kutatási és tervezési módszereinek tökéletesítésére irányított-

* A munka Moszkvában a „Progressz” kiadónál jelenik meg.

ták a figyelmet. Több felszólalás foglalkozott a szocialista országokban még e tekintetben meglévő jelentős tartalmak feltárásának követelményeivel, és az értekezletet záró jegyzőkönyvben is megfogalmazásra került az az igény, hogy a munka termelékenységének távlati növelését szolgáló kutatásokra megfelelő terveket kell kidolgozni.

A konferencia megállapította, hogy a *beruházások gazdasági hatékonyságának meghatározására a szocialista országokban számos módszert dolgoztak ki, és széles körű kísérleteket folytattak e módszerek gyakorlati bevezetése céljából.*

A beszámolók és hozzászólások egy részében felmerült az igény egy általános módszer iránt, amely a beruházások hatékonyságának meghatározására az összes KGST tagországok mezőgazdaságában alkalmazható lenne. A konferencián végül is olyan javaslatot fogadtak el, amely a beruházások gazdasági hatékonyságának meghatározásával és a termelési alapok felhasználásával, továbbá az új technika bevezetésével kapcsolatos kutatások fokozását előzoza, és amely az egységes metodika elkészítését 1968 végéig irányozza elő. Ennek megfelelően az agrárökonómiai intézeteknek ajánlották, hogy 1967-ben és 1968-ban dolgozzák ki a beruházások gazdasági hatékonyságának normatív koefficiensait, egyidejűleg törekedjenek a föld pénzbeli értékelésének, illetőleg a termelőalapok összes értékébe való beszámításának meghatározását célzó módszerek kutatására.

A *mezőgazdasági termelés anyagi ösztönzésének fokozása* című téma vitájában különösen a tervgazdálkodás és az anyagi ösztönzés kapcsolatainak problémái kerültek előtérbe. A témát külön szekerikében tárgyalták meg, melyben minden részt vevő intézet ismertette a saját országában mezőgazdaságában alkalmazott anyagi ösztönzési módokat, formákat és eszközöket.

Az üzemek egészére, illetőleg az egyes

dolgozókra kiterjedő anyagi érdekelttség megvalósításának eszközei és módjai a különböző szocialista országokban számos közös vonást tartalmaznak. Az ösztönzés hatékonyságára vonatkozóan azonban nem alakult ki egységes vélemény. Elhangzott olyan aggály is, miszerint a vállalatok anyagi érdekeltségének emelődik sok esetben nem lehet kellően összehangolni a tervgazdálkodás követelményeivel, sőt azok esetenként az állami tervek teljesítésének gátlóivá válhatnak. Minthogy a legtöbb szocialista ország mezőgazdaságában az anyagi érdekelttség fokozottabb érvényesítésének kibontakozására csak a legutóbbi időkben került sor, viszonylag kevés tapasztalat áll rendelkezésre egyértelmű következtetések megállapításához. Ezért a konferencia az anyagi ösztönzés és a munkadíjazás kérdéseire vonatkozó kutatási eredmények és kutatási módszerek rendszeres kicserélését és megvitatását tartotta szükségesnek.

A *matematikai módszerek alkalmazása az agrárökonómia területén* című probléma kutatásában — a résztvevők szerint — már megszülettek az első eredmények.

A rendszeresen összehívott szakemberek részére tartott szimpóziumok beváltották a hozzájuk fűzött reményeket.

A gyorsabb és komplexebb tudományos kutatómunkának és a mezőgazdasági gyakorlatban a közgazdasági matematikai módszerek széles körű alkalmazásának egyik gátló tényezője az, hogy még jelentős hiány mutatkozik magas képzettségű szakemberekben, mint ahogy gyenge a számítástechnikai ellátottság is a mezőgazdasági tudományos kutatások és a mezőgazdasági gyakorlat területén.

A *tarifálás egységes módszere és a munkanormázás feladatainak* kutatásában az együttműködő agrárökonómiai intézetek tevékenységét célszerű olyan javaslatok kidolgozására irányítani, amely a munkaidő-szükséglet megállá-

pításának egységes módszeréhez, a munkanormázás területén a kutatási anyagok és publikációk közvetlen és állandó cseréjéhez, valamint a mezőgazdasági munka osztályozásának egységes módszeréhez vezet. Felmerült az a kívánság is, hogy a jövőben többet foglalkozzanak munkafiziológiai kérdésekkel.

A munkaszervezés a szocialista mezőgazdasági üzemekben című feladat kutatásáról és ebben a szocialista országok agrárökonómiai intézeteinek együttműködéséről küldöttségünk számolt be. Az Agrárgazdasági Kutató Intézet — mint koordinátor — beszámolója alapján a konferencia megállapította, hogy a gazdaságon belüli szervezeti formákra vonatkozó kutatások befejezettek tekinthetők, és a probléma további koordinálását nem szükséges folytatni. Ugyanakkor célszerűnek látszik a munkaszervezés egyes kérdéseire vonatkozó kutatásokat az egyes országok intézeteiben továbbfolytatni, és a kutatási eredményekről információcserét szervezni. A konferencia közönetét fejezte ki a budapesti Agrárgazdasági Kutató Intézetnek a problémával kapcsolatosan kifejtett hasznos munkájáért.

A föld gazdasági értékelése című témával kapcsolatosan minden szocialista országban folytak kutatások, az értékelési módszer tökéletesítése, valamint az egyes mezőgazdasági körzetekben és a különböző minőségű földeken való alkalmazási lehetőségének feltárása céljából.

A föld gazdasági értékelésével kapcsolatos módszer tökéletesítésének munkálatait a konferencia állásfoglalása szerint folytatni célszerű. Hasonlóképpen fontos feladat a föld pénzbeli értékelési módszerének kidolgozása is már a közeljövőben.

A szocialista országok agrárökonómiai intézetei között az 1967. évi együttműködés keretében a konferencia hat probléma felvételét ajánlotta. Ezek:

1. A tarifálás egységes módszere és a munkanormázás a mezőgazdaságban.
2. A beruházások és az új technika bevezetésének hatékonysága a mezőgazdaságban.
3. A föld gazdasági értékelése.
4. Matematikai módszerek alkalmazása az agrárökonómiában.
5. A munkatermelékenység számítási módszerei és tartalékainak növelése a mezőgazdaságban.
6. A mezőgazdasági termelés anyagi ösztönzésének fokozása és a mezőgazdaság belterjesítése.

A konferencia küldöttjei úgy határoztak, hogy a *VIII. Tudományos Módszertani Konferenciát 1968. júniusában Budapesten tartják*, és ezen a konferencián központi kérdésként a mezőgazdaság irányításának és a szocialista mezőgazdasági üzemek anyagi ösztönzésének kérdéseit tárgyalják meg.

Határozat született arravatkozóan is, hogy a konferencia anyagait minél szélesebb körben publikálják.

Márton János